O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ... KITOB PALATASI
INV. №

INSON MANFAATLARI – OLIY QADRIYAT
O'ZBEKISTON «ADOLAT» SOTSIAL-DEMOKRATIK PARTIYASI
KUCH–ADOLATDADIR
ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА

2008 йил 28 март, жума. № 14 (666)

ADOLAT

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ЎН УЧИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

Тошкент шаҳрида 27 март куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн учинчи ялпи мажлиси очилди.

Мажлисда Вазирлар Маҳкамасининг таклиф этилган аъзолари, ўтказилаётган тадбир кун тартибига киритилган масалаларга фаолияти дахлдор давлат органларининг раҳбарлари ҳозир бўлдилар.

Мажлисни Олий Мажлис Сенатининг Раиси И.Собиров олиб борди.

Сенаторлар ўз ишларини «Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқишдан бошладилар. Қайд этиб ўтилганидек, мазкур Қонун нормалари бу соҳадаги муносабатларни тартибга солишнинг умумэътироф этилган жаҳон стандартларига мувофиқ бўлиб, Ўзбекистон ўзи қўшилган халқаро шартномалар ва конвенцияларга содиқ эканлигидан, зиммага олган мажбуриятларини қатъият билан адо этаётганлигидан яна бир карра далолат беради. Одам савдосига қарши курашиш соҳасида мамлакатимиз халқаро кўламда фаол ҳамкорлик олиб бораётганлиги ҳам таъкидлаб ўтилди.

Фуқароларимиз манфаатларини ҳуқуқий жиҳатдан таъмин этишга қаратилган мазкур Қонуннинг кучга кириши одам савдосига қарши курашиш жабҳасидаги ҳуқуқий муносабатларни такомиллаштиришга, шахс, жамият ва давлатни ана шу турдаги жиноятнинг ҳар қандай кўринишларидан ҳимоя этиш мақсадларига эришишга, шунингдек бундай жиноий фаолиятнинг олдини олиш, уни аниқлаш ва бартараф этишга, оқибатларини камайтиришга ёрдам беради.

Шундан кейин «Транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги ҳамда «Транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунлари кўриб чиқилди ҳамда маъқулланди. Қайд этилганидек, уларнинг биринчиси Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 10 апрелдаги Қарори билан тасдиқланган 2007-2010 йилларда Ўзбекистон Республикаси суғурта бозорини ислоҳ қилиш ва ривожлантириш дастурининг 1-банди асосида ишлаб чиқилган. Қонун суғурта хизматларининг рақобат бозорини шакллантириш, суғурта фаолиятининг замонавий турларини ривожлантириш ва сифатини ошириш, суғурталовчиларнинг капиталлашув даражасини юксалтириш ҳамда молиявий барқарорлигини таъмин этишга қаратилган.

Иккинчи Қонун эса Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг тегишли моддаларига, шунингдек "Суғурта фаолияти тўғрисида"ги Қонунга ўзгартиш ва қўшимчалар киритади, мажбурий суғурта бўйича таянч ставкалар ва коэффициентлардан ташкил топадиган суғурта тарифларини давлат йўли билан расмадга солиш тартибини белгилайди.

Парламент юқори палатаси аъзолари томонидан «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 47-моддасига қўшимча киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ҳам кўриб чиқилди.

(Давоми 2-бетда)

2008 йил – Ёшлар йили

МАЛАКАЛИ КАДРЛАР – ЮРТ ИСТИҚБОЛИ

Бугунги кунда ҳар томонлама етук ва билимли ёшларни камол топтириш мақсадида мамлакатимиз таълим тизимида кенг кўламли ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Замонавий техника, ўқув ва лаборатория жиҳозлари билан тўлиқ таъминланган кўркам ўқув масканлари тобора кўпайиб бораётгани фикримиз далилидир.

Н.ХАЙДАРОВ олган сурат.

Юқоричирчиқ туманидаги Қурилиш иқтисод касб-ҳунар коллежи 2002 йили ўз фаолиятини бошлаган бўлса-да, халқ хўжалиги тармоқларига кўплаб ёш, иқтидорли мутахассисларни етказиб берди. Айни пайтда эса коллежнинг 800 нафарга яқин ўқувчилари ҳуқуқий хўжалик фаолияти, молия, солиқ ва солиққа тортиш, бухгалтерия ҳисоби, кўтарма транспорт ва қурилиш машиналаридан фойдаланиш, банкларда бухгалтерия ҳисобини юритиш каби қатор йўналишлар бўйича таҳсил олишмоқда. Таълим муассасасида учта бўлим ва олтита кафедра мавжуд бўлиб, улар аксарият олий маълумотли ўқитувчилар фаолият олиб боришмоқда.

– Таълим масканида ўқув-тарбия жараёнини янада такомиллаштириш мақсадида ахборот-ресурс маркази ишлаб турибди, – дейди коллеж директори Шуҳрат Турсунбоев. – Барча шароитларга эга бўлган марказнинг ўқув залида турли маънавий-маърифий тадбирлар ўтказилади. Шунингдек, коллежимизда замонавий техника воситалари билан жиҳозланган 34 та ўқув аудиторияси, компьютер синфи, лингафон хоналари ҳам ташкил қилинган. Буларнинг барчаси малакали кадрлар тайёрлашга хизмат қилаётир.

Ҳақиқатдан ҳам коллежда ўқувчи ёшларга етарли билим бериш ва уларда касбий кўникмаларни шакллантиришга биринчи галдаги вазифа сифатида эътибор қаратилмоқда. Шу мақсадда бу ерда ўқув устахоналари, ўнлаб фан тўгараклари фаолият юритаяпти. Бундан ташқари фермер хўжаликлари ташкил этиш ва юритиш йўналишида таҳсил олаётган ўқувчиларнинг амалий машғулотлар ўтказишлари учун 13 гектар ер майдони ажратилган.

Соат ҲАҚБЕРДИЕВ,
"Адолат" мухбири.

«ТАШАББУС – 2008» ҒОЛИБЛАРИ

Мамлакатимизда Президент Ислом Каримов совррини учун ҳар йили "Ташаббус" кўрик-танлови ўтказиб келинмоқда. Ушбу танлов тадбиркорликни рағбатлантириш, мулкдорлар синфини шакллантириш учун қулай шарт-шароит яратиш, ишбилармонларнинг фаоллигини ошириш, шунингдек, илғор тадбиркорларнинг ютуқларини тарғиб этиш, билим ва касб кўникмасини юксалтириш, ўзаро тажриба алмашишини йўлга қўйиш, маҳсулотларини реклама қилишга йўналтирилган.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 2007 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2008 йилда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасида таъкидланганидек, аҳоли бандлиги ва унинг даромадларини ошириш муаммоларини ҳал этишда етакчи омил бўлган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш борасидаги давлат сиёсати мутлақо тўғри ва узоқни кўзлаб амалга оширилаётганини ҳаётнинг ўзи тасдиқламоқда. Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, бу соҳа ички бозоримизни истеъмол товарлари билан тўлдиришга салмоқли ҳисса қўшмоқда.

Мазкур соҳа бугунги кунда мамлакатимизда энг йирик меҳнат бозори, мулкдорларнинг ўрта синфини шакллантиришнинг асосий омили, миллионлаб одамлар учун даромад ва фаровонлик манбаига айланди. Ўз бизнесининг ривожланиши ва тараққиётидан манфаатдор одамлар, табиийки, иқтисодий барқарорликни таъминлашга ҳам ҳиссасини қўшади.

27 март куни "Туркистон" саройида "Ташаббус-2008" кўрик-танловининг финал босқичи бўлиб ўтди.

Анъанага айланган танловда бугунги кунгача ўн минглаб тадбиркор, фермер ва ҳунармандларнинг иштирок этгани бежиз эмас. Кўрик миллий ҳунармандчилик ютуқлари ва илғор тажрибаларини қўллаб-қувватлаш ҳамда оммалаштиришнинг самарали механизмига айланди. У кичик ва хусусий бизнесни рағбатлантириш, янги иш ўринлари очиш, хориж инвестициясини жалб қилиш, импорт ўрнини босувчи ва экспортга йўналтирилган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга хизмат қилмоқда.

Танлов иштирокчилари сафи йилдан-йилга кенгайиб, уларнинг ҳуқуқий маданияти юксалмоқда. Тадбиркорлар орасида ёшлар тобора кўпаймоқда. Иш одамларининг жамиятдаги нуфузи ортмоқда.

(Давоми 2-бетда)

Муҳокама учун мавзу

ЛИБОСИНГИЗ ЯРАШИҚЛИМИ?

ёхуд кийиниш маданияти ҳақида мулоҳазалар

Ҳозирги замон кишисининг дунёқараши, маънавияти ва тафаккури шаклланишида оммавий ахборот воситаларининг ўрни, таъсири беқиёс. Бу воситалар орасида эса телевидениенинг имкониятлари катта. Шуни инобатга олганда, беихтиёр телевидениенинг, қолаверса, хорижлик киносанъаткорлар томонидан суратга олинган телесериалларнинг томошабинларга таъсири қандай, деган савол туғилади, кишида.

Бундан уч йил аввал Халқ таълими вазирлигининг мактабларда кийиниш одобига доир қарори чиқди. Унда мактаб ўқитувчи ва ўқувчисининг андозаларга мос тарздаги мактаб формаларини ташкил этишга эътибор қаратилди.

(Давоми 4-бетда)

Дилдаги гап

"ВОҲА РИВОЖИГА МАСЪУЛМИЗ"

Давлатимиз раҳбарининг Сурхон воҳасига ташрифи ва вилоят Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида қилган маърузаси, гапнинг рости, менда жуда катта таассурот қолдирди.

Юртбошимиз маърузасини тинглаб туриб, кўз олдимда вилоятимиз келажаги ёрқин гавдаланди: ноёб табиий бойликларнинг улкан захиралари, йирик коммуникация иншооти – "Тошгузар-Бойсун-Қумқўрғон" темир йўли, Хонжиза полиметалл захираси, қурилиш материаллари саноати корхоналари, пахтачилик ва ғаллачиликда фаолият кўрсатаётган 14 минг 400 та фермер хўжалиги – ҳамма-ҳаммаси вилоятимиз иқтисодий-ижтимоий ҳаёти учун янги-янги уфқлар очиши, шубҳасиз.

Биргина Шеробод туманидаги Бешбулоқ цемент хомашё захираси истиқболини тасаввур қилинг: 150 миллион тонналик хомашё асосида салкам 300 миллион АҚШ доллари миқдорида тўғридан тўғри чет эл инвестицияларини жорий қилиш эвазига бу ерда улкан саноат мажмуаси вужудга келади. Ёки Бойсун ва бошқа манзиллардаги улкан ер усти бойликларини кўз олдингизга келтиринг. Буларнинг барчаси, воҳанинг улкан салоҳиятидан далолат беради.

Бироқ, биз, "шундай катта имконият ва салоҳиятга эга эканмиз" деб хотиржам бўлмаслигимиз керак. Сессияда алоҳида эътибор қаратилган жиҳатлардан бири, бу – саноатда кейинги йилларда таркибий ўзгаришлар жараёнида изчиллик етишмаётганлиги бўлди. Натижада тармоқнинг ялпи ҳудудий маҳсулот таркибидаги улуши ўсмасдан қолаяпти. Чунки хомашёни қайта ишлашга қаратилган ишлаб чиқариш соҳалари, хусусан, енгил саноат корхоналарида оқсоқлик сезилмоқда. Масалан, пиллачиликни олинг: воҳада етиштирилаётган 1200 тонна "кумуш тола" умуман қайта ишланмаётгани жуда афсусли ҳол.

Хусусийлаштириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, хорижий инвестициялар иштирокида лойиҳаларни амалга ошириш, экин майдонларининг мелиоратив ҳолати борасида ҳам охирги йилларда ўта сусткашлик, боқибеғамлик кузатилгани давлатимиз раҳбари томонидан сессияда қаттиқ танқид остига олинди. Жумладан, хусусийлаштирилган 265 та корхонадан 25 таси бугунги кунда тўла қувват билан ишламаётгани, 13 таси эса мутлақо фаолият кўрсатмаётганини Сурхон воҳаси аҳли учун ғоят номуносиб, деб биламан.

Зеро, Президентимиз мана шундай манзаранинг ичида юриб, маҳаллий раҳбарларнинг ташаббус кўрсатиш ўрнига беғамликка берилганини танқидий баҳоладилар. Бугун рўй-рост айтишимиз керак: йўл қўйилган барча хато-камчиликларда жойлардан сайланган вилоят Кенгаши депутатларининг ҳам айби, аниқроғи, лоқайдлиги бор...

Биз бугун бу гапларнинг бутун мазмун-моҳиятини чуқурроқ англаб олдик. Ўйлайманки, олган сабоқларимиз ва чиқарган хулосаларимиз, улкан вазифаларимиз Сурхон воҳасининг тараққиётига хизмат қилади.

Ҳайитмурод РАҲИМОВ,
Халқ депутатлари вилоят Кенгашининг депутати,
"Адолат" СДП аъзоси.

ШҲТ МАТТ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

Тошкентда 27 март куни Шанхай ҳамкорлик ташкилоти Минтақавий аксилтеррор тузилмаси (ШҲТ МАТТ) Кенгашининг ўн биринчи мажлиси бўлиб ўтди. Унда Қозоғистон, Хитой Халқ Республикаси, Қирғизистон, Россия Федерацияси, Тожикистон ва Ўзбекистон вакиллари иштирок этдилар.

Мажлисда ШҲТ МАТТ Кенгашининг ШҲТ Давлат раҳбарлари кенгашига тақдим этиладиган ушбу ташкилотнинг 2007 йилдаги фаолиятига доир ҳисобот лойиҳаси маъқулланди. Шунингдек, 2008 йилга мўлжалланган тадбирларни амалга ошириш юзасидан таклиф ва тавсиялар билдирилди.

ХХР ташаббусларини ҳаётга татбиқ этиш доирасида 2008 йилда Хитой Халқ Республикасида бўлиб ўтадиган Олимпия ўйинларида хавфсизликни таъминлаш бўйича қўшма тадбирларнинг бажарилиши муҳокама қилинди, бу борадаги ҳаракатларни бундан буён ҳам мувофиқлаштириш чоралари ишлаб чиқилди.

Кенгаш терроризм, айирмачилик ва экстремизмга қарши кураш билан боғлиқ бир қатор қарорлар қабул қилди.

Кенгаш мажлиси амалий ва ишчанлик руҳида ўтди.

(ЎзА)

"Адолат"СДП: жамоатчилик назорати

МУҲИМИ – ХАЛҚ ИШОНЧИ

Кейинги йилларда аҳолининг партияларга бўлган қизиқиш ва ишончи тобора кучайиб бормоқда. Буни фуқароларнинг сиёсий етуклиги ва ижтимоий фаоллигини оширишга хизмат қилаётган Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси мисолида ҳам кўриш мумкин. Айниқса, партия Сиёсий Кенгаши ташаббуси билан барча ҳудудий ташкилотлар қошида ташкил этилган жамоатчилик назорати гуруҳлари фаолияти алоҳида эътирофга молик.

Сўнгги вақтларда вилоят партия Кенгашлари жамоатчилик назорати гуруҳларига кўплаб фуқаролар ёрдам сўраб мурожаат қилишмоқда, ўз вақтида моддий-маънавий кўмак олишмоқда. Муҳими, жамоатчилик назорати гуруҳлари тобора фаоллашиб бораётир. Бу ҳақда "Адолат" СДП Қашқадарё вилояти Кенгаши иккинчи котиби Аъзам Каримов қуйидагиларни сўзлаб берди:

– Аввало, партиямизнинг кўп минг сонли аъзолари, хайрихоҳлари ва партиямиз ғоя ва мақсадларига ишонган ватандошларимиз олдида катта масъулият борлигини қайд этиш лозим. Шу юксак масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда иш юритаётганимиз боис, вилоят Кенгаши ҳузурида ташкил этилган жамоатчилик назорати гуруҳининг фаолият кўламини ҳамкор ташкилотлар ҳисобига кенгайтираяпмиз. Айни пайтда гуруҳимиз ўндан ортиқ нодавлат нотижорат ташкилотлар билан биргаликда иш олиб бораяпти. "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят бўлими, "Маҳалла", "ЭКОСАН" хайрия жамғармалари, Қизил ярим ой жамияти, Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳамда Ногиронлар жамиятлари, вилоят хотин-қизлар қўмиталари шулар жумласидан.

Биргина ўтган йили жамоатчилик назорати гуруҳига коммунал хизматлар ва микрокредитлар ажратишдаги қонунбузарликлар юзасидан 153 нафар, ер олиш, уй-жой сотишга кўмаклашиш, ногиронлар манфаатларини ҳимоялаш бўйича 100 нафардан зиёд фуқаро мурожаат қилди. Энг муҳими, бу мурожаатлар эътиборсиз қолдирилмай, уларнинг кўп қисми мутасаддилар ҳамкорлигида ижобий ечим топди.

Жорий йилда ҳам партия жамоатчилик назорати гуруҳига фуқаролардан кўплаб аризалар келиб тушмоқда. Ер олиш, моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш, маҳаллаларни ободонлаштириш ҳамда аҳолини табиий газ билан таъминлашга кўмаклашиш каби масалалар мурожаатлар мундарижасини ташкил этмоқда. Масалан, китоблик Назокат Бобоева, Матлуба Ҳалимова, Ашурбиби Ражабовалар ер олиб, деҳқончилик қилиш учун мутасадди идораларга уч йилдан буён мурожаат қилиб келишаркан. Бироқ масъул ташкилотлар, негадир, уларнинг аризаларини ижобий ҳал этиш ўрнига, асоссиз кечиктириб келишган. Гуруҳимиз аъзолари депутатларимиз билан биргаликда ушбу муаммони чуқур ўрганиб чиқишди ва масаланинг ижобий ҳал қилинишига эришилди.

Ҳозиргача Кенгаш ва гуруҳ томонидан Қарши шаҳридаги Мурувват уйи, Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари ва Кўзи ожиз болалар мактаб-интернати ўқувчиларга моддий ёрдам кўрсатилди. Бундан ташқари аҳолини ижтимоий ҳимоялаш мақсадида кам таъминланган, боқувчисини йўқотган оилаларни ҳомийлар ёрдамида моддий-маънавий қўллаб-қувватлаш чоралари кўрилаяпти.

Дарҳақиқат, вилоят партия Кенгаши ҳузурида фаолият кўрсатаётган жамоатчилик назорати гуруҳи намунали иш олиб бораяпти. Айниқса, партия вакилларининг жойларда аҳоли билан ташкил этаётган учрашувлари фуқаролар учун айни муддао бўлмоқда. Бундай мулоқотлар айрим муаммоларни тез ва ўз вақтида ижобий ҳал этиш имконини бермоқда.

Комил САХАТОВ,
"Адолат" мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ЎН УЧИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 20 июлда қабул қилинган "2007–2010 йилларда хусусийлаштириш жараёнларини янада чуқурлаштириш ва хорижий инвестицияларни фаол жалб қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори асосида ишлаб чиқилган мазкур Қонун давлат мулки объектларини хусусий инвесторларга сотиш самарадорлигини корхоналарни ривожлантиришга хусусийлаштирилаётган корхоналар ишлаб чиқаришининг юксак даражаси ёки хизмат кўрсатишнинг юқори сифатига эришишга имкон берадиган инвестицияларни жалб этиш ишларини ҳар тарафлама кучайтириш йўли билан таъминлашга қаратилганлиги қайд этиб ўтилди. Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

«Жарима тариқасидаги жиноий жазони ижро этиш тартибини такомиллаштириш масалалари бўйича Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқиш асносида шу нарса таъкидландики, Қонуннинг асосий мақсади жиноят содир этганлик учун жавобгарлик муқаррарлигини жарима тариқасидаги жиноий жазони мажбурий тартибда ижро этишнинг процессуал ҳуқуқий механизмини яратиш йўли билан таъминлашдан иборатдир. Мазкур Қонунда Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал ҳамда Жиноят-ижроия кодексларига, «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш назарда тутилган бўлиб, улар жарима жазосини жазонинг бошқа турлари билан алмаштириш учун асос бўладиган ҳолатларни аниқлаштирмоқда, жарима жазосини ёки ахлоқ тузатиш ишларини бошқа жиноий жазо чоралари билан алмаштириш тўғрисидаги тақдимномаларни, шунингдек суд ижрочиси жариманинг тўланмаган миқдорини жазонинг бошқа тури билан алмаштириш ҳақида киритган тақдимномаларни суд томонидан кўриб чиқиш тартибини расамадга солади. Ялпи мажлис томонидан Қонун маъқулланди.

Шундан кейин «Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик процессуал кодексининг 238^2-моддасига ўзгартиш ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни кўриб чиқилди. Таъкидлаб ўтилганидек, унинг асосий мақсади коммунал хизматлар истеъмолчилари бундай хизматлар тўлови бўйича қарзларини вақтида тўлашларини ҳамда ходимларга ҳисоблаб чиқарилган иш ҳақи иш берувчилар томонидан вақтида тўланишини таъминлашга, шунингдек коммунал хизматлар тўлови ва иш ҳақи бўйича қарзларни ундириб олиш тартибини соддалаштиришга қаратилган чоралар амалга оширилишига эришишдир. Кодекснинг 238^2-моддасига киритилаётган ўзгартишлар суд буйруғи чиқаришда асос бўладиган талаблар рўйхатини кенгайтирмоқда.

Сўнгра сенаторлар "Ижтимоий ҳимоя йили" Давлат дастурига мувофиқ ишлаб чиқилган «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги ҳамда «Реклама тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 16-моддасига ўзгартиш киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунларини кўриб чиқдилар ва маъқулладилар. Мазкур қонунларнинг биринчиси истеъмолчиларга ўз ҳуқуқлари амалга оширилиши кафолатларини таъминлашга, уларга тегишли стандартлар ва сифатга жавоб берадиган товарлар (озиқ-овқат маҳсулотлари) реализация қилинишини таъминлашга қаратилганлиги қайд этиб ўтилди. Бу ҳуқуқий ҳужжат товарларни уларнинг ишлаб чиқарилган санаси, яроқлилик муддати ва сақлаш шароити кўрсатилмаган ҳолда ишлаб чиқариш ва сотиш ҳолларини кескин камайтиришга, ишлаб чиқарувчиларнинг (ижрочиларнинг, сотувчиларнинг) реализация қилинаётган товарлар (ишлар, хизматлар) сифати учун жавобгарлигини оширишга, шунингдек кўрсатилмаган хизматлар учун истеъмолчилардан асоссиз равишда ҳақ ундирилишига йўл қўймасликка ёрдам беради. Кўриб чиқилган қонунларнинг иккинчиси асосида киритилаётган ўзгартишлар эса ижтимоий рекламали ахборот, фаолияти қайси манбалардан молиялаштирилишидан қатъи назар, барча реклама тарқатувчилар томонидан жойлаштирилиши мажбурийлигини белгилаб қўймоқда, бундай ахборотнинг ҳажмини аниқлаштирмоқда ҳамда уни бепул жойлаштириш тартибини белгиламоқда.

Шундан сўнг «Вояга етмаган шахсларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни кўриб чиқилди ва маъқулланди. Вояга етмаганларнинг ҳуқуқлари ҳамда манфаатларини ҳимоя этишга, болалар ўртасидаги жиноятчиликка қарши кураш ва бундай жиноятчиликнинг олдини олиш самарадорлигини оширишга йўналтирилган мазкур Қонун билан хусусан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаганлик ҳамда вояга етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб этганлик учун жиноий жазо чораларини белгиловчи, шунингдек ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар ҳақидаги маълумотларни васийлик ва ҳомийлик органига хабар қилмаганлик учун ҳамда ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни жойлаштиришда қонун ҳужжатлари талабларини бузганлик учун маъмурий жавобгарликни назарда тутувчи ўзгартиш ва қўшимчалар киритилмоқда.

«Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқишда мамлакатимиз фуқаро авиацияси парвозларининг хавфсизлиги қоидаларини тартибга соладиган бир қатор халқаро шартномаларга қўшилганлиги, шунингдек бу соҳадаги ҳуқуқий муносабатларни тартибга солувчи қатор норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинганлиги ҳам таъкидлаб ўтилди.

Қонун билан киритилаётган ўзгартиш ва қўшимчаларда Ўзбекистон Республикасининг байроғи остида ёки Ўзбекистон Республикасининг портида рўйхатга олинган ҳамда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида очиқ ҳаво ёки сув бўшлиғида бўлган кемада маъмурий ҳуқуқбузарлик содир этган шахсларни маъмурий жавобгарликка жалб этиш, шунингдек жарима жазоси миқдорини кўпайтириш назарда тутилмоқда. Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

«Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал кодексининг 389-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ҳам кўриб чиқилди. Қайд этиб ўтилганидек, ҳозирги вақтда гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддаларни кўп миқдорда қонунга хилоф равишда сотишга оид жиноят ишлари тўғрисидаги жиноят ишлари Қорақалпоғистон Республикаси жиноят ишлари бўйича Олий суди, жиноят ишлари бўйича вилоятлар ва Тошкент шаҳар судлари томонидан кўрилмоқда. Жиноят-процессуал кодексининг 389-моддасига киритилаётган ўзгартишлар бундай тоифадаги ишларни жиноят ишлари бўйича туман ва шаҳар судлари судловига ўтказиш имконини беради ҳамда одил судловни амалга ошириш масалаларида туман (шаҳар) бўғинига мансуб ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари билан янада жипсроқ ҳамкорлик йўлга қўйилишини таъмин этади.

«Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 58-моддасига қўшимча киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқишда юқори палата аъзолари томонидан қайд этиб ўтилдики, Ўзбекистон Республикасининг амалдаги Жиноят кодексида жазо тайинлашда тамом бўлган, яъни жиноий қасд охирига етказилган жиноят билан тамом бўлмаган жиноят ўртасидаги тафовут инобатга олинмайди. Киритилаётган ўзгартишлар жиноятга тайёргарлик кўриш ва жиноят содир этишга суиқасд қилишнинг ижтимоий хавфи тамом бўлган жиноятникига нисбатан анча камлигини инобатга олган ҳолда, камроқ жазо тайинлаш имконини беради. Шу билан бирга, мазкур енгиллаштирувчи ҳолатлар ўта хавфли рецидивистларга, уюшган гуруҳ ёки жиноий уюшма аъзоларига нисбатан, тинчлик ва хавфсизликка қарши тамом бўлмаган жиноятлар учун, шунингдек оғирлаштирадиган ҳолатларда содир этилган жиноятларга жазо тайинлашда қўлланилмайди. Сенаторлар Қонунни маъқулладилар.

«Божхона имтиёзларининг тартибини такомиллаштириш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги ҳамда «Ўзбекистон Республикаси Божхона кодексининг 109-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунлари кўриб чиқилди ва маъқулланди. Бу қонунларнинг биринчиси Ўзбекистон Республикаси ҳудудига ўз ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун замонавий технологиялар, ускуналарни, уларнинг бутловчи қисмларини, шунингдек хомашё ва материалларни олиб кираётган эллик инвесторларга ... имтиёзларни тартибга солади. Иккинчи қонунда эса ташқи иқтисодий фаолият субъектлари бўлган юридик ва жисмоний шахслар учун божхона тўловларини тўлаш бўйича имтиёзларни қўллаш тартибини бирхиллаштириш ... олиш назарда тутилган.

Ўзбекистоннинг халқаро шартномалар ва конвенцияларга қўшилишига тааллуқли, шунингдек мамлакатимизнинг халқаро ҳамкорлигини ривожлантиришга оид қонунларни кўриб чиқишга ялпи мажлис ишида катта эътибор берилди. Шундай қонунлар жумласига Ўзбекистон Республикаси Президенти ташаббуси билан 2008 йил 19 февралда киритилган «Ишга қабул қилиш учун энг кичик ёш тўғрисидаги конвенцияни (Женева, 1973 йил 26 июнь) ратификация қилиш ҳақида»ги ҳамда «Болалар меҳнатининг оғир шаклларини тақиқлаш ва йўқ қилишга доир шошилинч чоралар тўғрисидаги конвенцияни (Женева, 1999 йил 17 июнь) ратификация қилиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунлари киради – сенаторлар уларни маъқулладилар. Ўзбекистон Республикаси Президенти ташаббуси билан 2007 йил 20 декабрда киритилган «Ўзбекистон Республикасининг Ядровий терроризм актларига қарши кураш тўғрисидаги халқаро конвенцияга (Нью-Йорк, 2005 йил 13 апрель) қўшилиши ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ҳам сенаторлар томонидан маъқулланди. Мазкур Қонунни кўриб чиқиш асносида таъкидлаб ўтилдики, ялпи қирғин қуроллари тарқатилиши олдини олиш, тегишли конвенцияларга қўшилишни таъминлаш юзасидан Ўзбекистон Республикасида халқаро мажбуриятларга мувофиқ катта иш олиб борилди. Ядровий терроризм актларига қарши курашга оид халқаро конвенция халқаро ҳамжамиятнинг ядровий терроризмга ҳар томонлама қаршилик кўрсатишини таъминлашга ёрдам беради ва ушбу Конвенцияда иштирок этувчи давлатлар учун бундай ҳодисага қарши курашда, шу жумладан халқаро ҳамкорлик воситалари орқали курашда ҳуқуқий механизмларни такомиллаштириш имконини яратади. Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди. Сенат аъзолари бошқа ҳуқуқий ҳужжатларни ҳам кўриб чиқдилар ҳамда маъқулладилар.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ўн учинчи ялпи мажлисининг биринчи иш куни тугади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг матбуот хизмати

«ТАШАББУС – 2008» ҒОЛИБЛАРИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда)

Республикамизнинг барча ҳудудларида Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси ва унинг ҳудудий бўлинмалари томонидан ўтказилган танловнинг туман, шаҳар ва вилоят босқичлари ғолиблари пойтахтимизга финал босқичида иштирок этиш учун келди. Вазирликлар, идоралар, корхоналар, ташкилотлар, тижорат банклари, жамоат ташкилотлари ва жисмоний шахслар танлов муассислари ва ҳомийлари ҳисобланади.

Танловда камида уч йил давомида иқтисодий фаолият юритиб келаётган микрофирмалар, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик билан шуғулланувчи корхоналар, фермер хўжаликлари раҳбарлари, ҳунармандлар ва амалий санъат усталари иштирок этди.

Танлов доирасида "Туркистон" саройи фойесида иштирокчилар маҳсулотларининг кўргазмаси бўлиб ўтди. Саховатли диёримизни ўзида акс эттирган турли-туман товарлар ва маҳсулотлар нафақат ҳакамлар ҳайъати ва иштирокчилар, балки кўпни кўрган чет эллик меҳмонларда ҳам катта қизиқиш уйғотди.

"Ташаббус – 2008" танлови учта асосий йўналишда ўтказилди. Булар: "Энг яхши тадбиркор", "Энг яхши фермер", "Энг яхши ҳунарманд", шунингдек танлов ҳақидаги янги низомга биноан бир қатор янги йўналишлар белгиланди. "Энг яхши тадбиркор аёл", "Энг яхши ёш тадбиркор", "Ижтимоий ёрдам соҳасида энг фаол тадбиркор", "Энг яхши молия муассасаси", "Якка тартибдаги энг яхши тадбиркор" ва "Миллий бренд" кабилар шулар жумласидандир.

Бу йилги танловнинг аввалгиларидан фарқли жиҳатлари шундаки, у ўтган йилларда бу борада орттирилган энг илғор тажрибани ўз ичига олган янги қоидалар бўйича ўтказилди. Шунингдек, бундай танловларни ўтказишга доир халқаро тажрибадан фойдаланилди. Ушбу қоидаларда иштирокчилар фаолиятини баҳолашнинг давр руҳига мос янги қўшимча ва мезонлари кўзда тутилган. Иштирокчиларнинг ҳар бир йўналиш ва номинация бўйича эришган муваффақиятлари холисона баҳоланди.

..."Туркистон" саройи саҳнаси, томошабинлар ўтирган ҳашаматли зал, фойе байрамона руҳда безатилган. Ниҳоят, танлов ғолиблари эълон қилиниб, уларга Ўзбекистон Республикаси Президенти совринлари топширилди.

Тошкент шаҳридаги "AZN" МЧЖ раҳбари Анвар Назиров "Энг яхши тадбиркор" номинацияси бўйича ғолиб чиқди. У раҳбарлик қилаётган корхона савдо тармоқлари учун совутиш ускуналарини ишлаб чиқариш ва сотиш билан шуғулланади.

Қашқадарё вилояти Миришкор туманидан Амир Файзиев "Энг яхши фермер" деб топилди. У бошчилик қилаётган "ФАМ" фермер хўжалиги турли қишлоқ хўжалик маҳсулотлари - пахта, ғалла, мева ва сабзавот, чорва учун озуқа етиштиради. Ўз цехларида гўшт ва сут маҳсулотлари ишлаб чиқариб, аҳолига, ижтимоий муассасаларга етказиб беради.

"Энг яхши ҳунарманд" номинацияси бўйича совринни Наманган вилояти Поп туманидан келган кулол Ваҳобжон Буваев қўлга киритди. Қўли гул уста тайёрлаётган кулоллик ва керамика маҳсулотлари, уй-рўзғор буюмлари харидорлар эътиборини қозониб келмоқда.

"Ташаббус-2008" танловининг ғолиблари ва лауреатларига махсус дипломлар, "Матиз" автомобилларининг калитлари, амалий санъат буюмлари, пул маблағлари қўйилган пластик карточкалар, компьютерлар, техника ашёлари ва бошқа мукофотлар топширилди.

Шуни қайд этиш керакки, танлов ғолиблари ва совриндорлари ўзлари эришган ушбу унвонлардан ўз ҳужжатлари ва реклама материалларида фойдаланиши мумкин. Улар халқаро танловлар, ярмаркалар, семинарларда иштирок этиш, ўз йўналишлари бўйича чет элларда тажриба орттириш ҳуқуқини қўлга киритди.

Тадбирга Ўзбекистон санъат усталарининг чиқишлари алоҳида файз бағишлади.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Орипов иштирок этди.

Виктор НИКОЛАЕВ,
ЎзА мухбири.

ЖУМАДАН O'ZBEKISTON ЖУМАГАЧА

ТОҒЛИ ҚИШЛОҚЛАРДА "ЗАНГОРИ ОЛОВ" ЁНДИ

ҚАШҚАДАРЁ: Деҳқонобод туманида аҳолини табиий газ ва тоза ичимлик суви билан таъминлаш борасида қатор ишлар амалга оширилаяпти.

Бундан сал олдин тумандаги Айридевол, Қарри қишлоқлари хонадонлари "зангори олов" тафтидан баҳраманд бўлган эди. Яқинда вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги Инженеринг компанияси томонидан Бешбулоқ қишлоғига 2,5 километрлик газ қувурларини тортиш ишлари ниҳоясига етказилди.

– Наврўз байрами кунларида қишлоқнинг 100 га яқин хонадонида табиий газ ёна бошлади, – дейди "Жанубгазтаъминот" унитар корхонаси туман филиали раҳбари Соҳиб Самадов. – Бундан аҳоли мамнун.

АҲОЛИГА СИФАТЛИ ЁҒ

СУРХОНДАРЁ: Шеробод туманидаги Килкон қишлоғида Жанубий кореялик ишбилармонлар билан ҳамкорликда "Агрохизмат-Шиндонг" Ўзбекистон – Жанубий Корея қўшма корхонаси ташкил этилди.

Низом жамғармаси 150 минг АҚШ доллари бўлган мазкур корхонада бир суткада 60 тонна чигит қайта ишланиб, сифатли ёғ, кунжара ва шелуха ишлаб чиқарилиши мумкин.

– Ҳозир 98 нафар киши иш билан таъминланди, – дейди қўшма корхона директори Боймурод Абдуолимов. – Уларнинг аксарияти ёшлар. Келажакда корхонани янада кенгайтириб, янги иш ўринлари очишни мақсад қилганмиз.

«УНИВЕРСАЛ» ҒОЛИБ

НАМАНГАН: Республика "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда "Қувноқлар ва зукколар" ассоциацияси ташаббуси билан Наманган шаҳридаги Навоий номли вилоят театрида талабалар ўртасида "Қувноқлар ва зукколар" кўрик-танловининг саралаш босқичи бўлиб ўтди.

Танлов якунига кўра, Андижон Давлат университетининг "Универсал" жамоаси биринчи ўринга, Наманган Давлат университетининг "Эксклюзив" жамоаси эса иккинчи ўринга муносиб кўрилди.

Ғолиблар май ойида Тошкент шаҳридаги "Туркистон" санъат саройида бўлиб ўтадиган республика финал босқичига йўлланма олди.

ВИЛОЯТ КЎЗГУСИ

НАВОИЙ: Халқ депутатлари Навоий вилоят Кенгашининг ижтимоий-сиёсий газетаси – "Дўстлик байроғи" 25 ёшга тўлди.

Навоий шаҳридаги "Фарҳод" маданият саройида газетанинг чорак асрлик тантанаси кенг нишонланди. Унда вилоятдаги корхона, ташкилот ва муассасалар, олий ўқув юртлари вакиллари иштирок этди. Тадбир сўнггида маданият саройи санъаткорлари ижросида концерт дастури намойиш қилинди.

462 КИШИ ИШЛИ БЎЛДИ

САМАРҚАНД: Тайлоқ туманида «Бандликка кўмаклашиш» маркази ташаббуси билан меҳнат ярмаркаси ўтказилди.

«Бўш иш ўринлари ярмаркаси»да туманда фаолият кўрсатаётган саноат корхоналари, таълим муассасалари, кичик бизнес субъектлари, фермер хўжаликлари мавжуд 800 та бўш иш ўрни билан қатнашди.

Ярмаркада 462 киши иш билан таъминланди. Ишга жойлашганларнинг 20 нафари касаначилик меҳнатига жалб қилинди. Туман «Бандликка кўмаклашиш» маркази томонидан йил охирига қадар 5 марта ана шундай меҳнат ярмаркасини ўтказиш режалаштирилган.

ОИЛАЛАРГА ТУРАР ЖОЙЛАР

ФАРҒОНА: Мамлакатимизда Наврўз шукуҳи кезаётган айни кунларда Қўқон шаҳрида ёш оилалар учун 64 хонадонга мўлжалланган иккита турар жой биноси қурилиши якунланди.

Мазкур кўпқаватли уйларни бунёд этишда "Мегатехника плюс" ва "Газсервис групп" масъулияти чекланган жамиятлари қурувчиларининг хизмати катта бўлди. Бу ерда бир миллиард сўмликдан ортиқ қурилиш ишлари бажарилди.

***

⇨ Бухоро шаҳрида "Қадрият, урф-одат, анъана ва ёшлар" фестивали бўлиб ўтди.

⇨ Навоий вилоятининг Қизилтепа туманида Ёшлар маркази фойдаланишга топширилди.

Ўз мухбирларимиз.

Партия ҳаёти

БАЙРАМ ТЎЙГА УЛАНДИ

Наврўз айёми юртимизнинг барча гўшаларида уюшқоқлик билан ўтказилмоқда.

Андижон вилояти партия Кенгаши ташаббуси билан Андижон шаҳридаги «Қўшариқ» ва "Обод" маҳаллаларида байрам тадбирлари бўлиб ўтди.

Унда кам таъминланган оилаларга вилоят Кенгашининг совғалари улашилди. Шу куни жисмоний имконияти чекланган, кўнгли ўксик инсонлар ҳолидан ҳам хабар олинди. Уларга вилоят Кенгаши ҳомийлигида 8 турдаги озиқ-овқат маҳсулотлари тарқатилди.

* * *

Избоскан тумани партия Кенгаши, Хотин-қизлар қўмитаси, "Камолот" ЁИҲ ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорликда тумандаги Масаидов номли маҳалла фуқаролар йиғинида Наврўз умумхалқ байрами ташкил қилинди.

Шу куни сумалак ва бошқа баҳорий таомлар пиширилиб, дастурхонга тортилди. Байрам байрамга уланиб, маҳалладаги бир неча кам таъминланган оила фарзандларининг никоҳ тўйлари ўтказилди.

Бундай тадбирлар партиянинг Асака, Жалолқудуқ, Бўз, Хонобод туман Кенгашлари томонидан ҳам уюштирилди.

Азамат МАҲМУДОВ,
"Адолат" мухбири.

ФИДОИЙЛИКДА ҲИКМАТ КЎП

Туманимизда 600 нафардан зиёд фаол аъзоларни бирлаштирган партиямизнинг 22 та бошланғич ташкилоти қизғин фаолият юритаяпти. Эътиборлиси, туман Кенгашида ҳуқуқ масалалари билан шуғулланадиган жамоатчилик маслаҳатхонаси ташкил қилинган. Ҳозиргача унга 120 нафардан ортиқ киши турли масалалар бўйича мурожаат қилди. Улар асосан уй-жой, иш билан таъминлаш, турли нафақалар тайинлаш, уй-жой қуриш учун ер майдонлари ажратиш сингари масалаларни ўз ичига олади. Аризалар имкон қадар ижобий ҳал қилинмоқда.

Бошланғич партия ташкилотлари асосий эътиборни мавжуд муаммоларни бартараф қилишга қаратишмоқда. Бунда етакчиларининг фаоллиги муҳим аҳамият касб этаяпти. Раъно Очилова, Юсуф Солиев, Муроджон Сафаев, Навбаҳор Азизовалар ана шундай ташаббускор, фаол ва фидойи котибларимиздан. Улар халқ хўжалигининг турли соҳаларида меҳнат қилиш билан бирга, кенг жамоатчилик ўртасида ташвиқот-тарғибот ишларини ҳам олиб боришаётир.

Раҳмат ТЎЛАЕВ,
"Адолат" СДП Ромитан тумани Кенгаши котиби.

"Адолат" СДП Денов тумани Кенгаши ўз атрофига 800 нафардан ортиқ партия аъзоларини бирлаштирган. Ўрол Ҳамроев етакчилигидаги туман Кенгаши, айниқса, ижтимоий соҳага алоҳида эътибор қаратиб келмоқда. Бойсундаги Меҳрибонлик уйида тарбияланган Денов тиббиёт коллежининг 10 нафар талабаси партиянинг туман Кенгаши томонидан оталиққа олинган.

Суратда: Туман Кенгаши биринчи котиби Ўрол Ҳамроев бошланғич ташкилот етакчилари Насиба Ҳайитова ва Акбар Бобоев билан галдаги вазифалар ҳақида суҳбатлашмоқда.

«ЁШ АДОЛАТЧИЛАР» КЛУБИ ТУЗИЛДИ

Ҳар қандай партия нуфузини ошириш, ўз сафини фаол аъзолар билан кенгайтиришда жойларда ташкил этиладиган турли мавзудаги тадбирлар салмоқли аҳамиятга эга. Бу борада Хоразм вилояти партия Кенгаши томонидан талай ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Ўтган йили партия фаоллари ташаббуси билан ижтимоий-иқтисодий, сиёсий, маданий-маърифий мавзуларда юздан ортиқ тадбирлар ўтказилгани сўзимиз исботидир.

Бу йил "Ёшлар йили" муносабати билан кенг қамровли режалар ишлаб чиқилиб, белгиланган вазифалар босқичма-босқич амалга оширилмоқда. Яқинда Хива тумани партия Кенгаши саъй-ҳаракати билан "Ёш адолатчилар" клуби тузилди.

Шу муносабат билан тумандаги Тиббиёт касб-ҳунар коллежида ташкил қилинган тадбирда туман Кенгашининг биринчи котиби Зуҳра Бобожонова сўзга чиқиб, мазкур клуб фаолияти ҳақида қисқача маълумот берди. Клубни ташкил этишдан мақсад партия сафига бошқарувчилик қобилиятига эга, талабчан, билимдон ёшларни жалб этишдан иборат. Эндиликда "Ёш адолатчилар" клуби машғулотларида таълим муассасаларида таҳсил олаётган талаба-ёшлар қатнашиб, сиёсий, иқтисодий ва ҳуқуқий билимларини янада бойитиш имкониятига эга бўлишади.

Фарҳод ЭСОНОВ,
«Адолат» мухбири.

ДУНЁ: янгилик, ҳодиса, воқеаЛАР

АТОМ ЭНЕРГИЯСИ БОРАСИДА ҲАМКОРЛИК

Россия ва Миср ўртасида атом энергиясидан тинчлик йўлида фойдаланиш борасида ҳамкорлик қилиш ҳақидаги ҳукуматлараро келишув имзоланди.

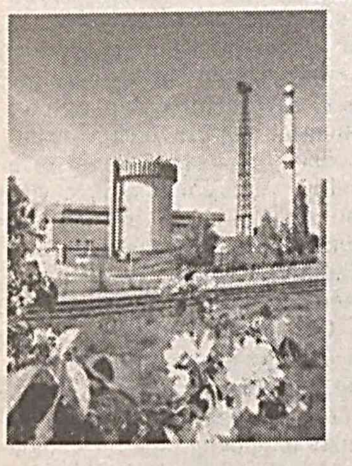

Ҳужжат Атом энергияси бўйича давлат корпорацияси – "Росатом" бош директори Сергей Кириенко ва Миср энергетика вазири Аҳмад Ҳасан Юнус томонидан тасдиқланди. Таъкидлаш жоизки, мазкур ҳужжат нафақат икки мамлакат олимларининг ҳамкорлиги, балки Мисрда россиялик мутахассислар томонидан атом станцияси барпо этилиши учун ҳам ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилади.

МАМЛАКАТ ТАРИХИДА БИРИНЧИ МАРТА

Бутан қироллиги тарихида илк маротаба парламент сайловлари ўтказилди.

Кўпчилик учун яхши таниш бўлмаган мазкур давлат Хитой ва Ҳиндистон чегарасида жойлашган. Эътиборлиси, бу мамлакат аҳолиси демократик сиёсий тадбирларга ҳеч қачон дуч келмаган.

Парламент сайловларида қатнашаётган икки партия вакиллари ҳам мамлакатда қашшоқликка барҳам беришни ваъда қилишмоқда. Сайлов натижаларига кўра шакллантириладиган Бутан парламенти қуйи палатаси эндиликда Қироликни Конституцион монархияга айлантириши лозим.

ЭРОН КУЗАТУВЧИ, ҲОЗИРЧА

"Press-uz.info" ахборот сайтида ёзилишича, Эрон Шанхай Ҳамкорлик Ташкилотига қўшилиш ҳақида ариза топширган.

Эрон маълум вақт ўтгач, ШҲТнинг тенг ҳуқуқли аъзосига айланиши мумкин. Мамлакат ташқи ишлар вазири Манучеҳр Моттакининг журналистларга берган интервьюсида маълум қилинишича, тегишли ҳужжатлар аллақачон ташкилот котибиятига тақдим қилинган. Ҳозирги кунда Эрон ШҲТнинг кузатувчиси саналади.

2001 йил 15 июнда Шанхайда ташкил этилган ШҲТ ҳукуматлараро халқаро ташкилот бўлиб, Ўзбекистон, Россия, Хитой, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон унинг тенг ҳуқуқли аъзолари, Ҳиндистон, Эрон, Покистон ва Монголия эса кузатувчи мақомига эга давлатлардир.

ТЕЛЕФОН УЯЛИ АЛОҚАСИЗ!

"Motorola" компанияси янги русумдаги смартфон техникасини яратмоқда.

У худди сизнинг қўлингиздаги телефондай, аммо фарқи шундаки, смартфон уяли алоқаларсиз ишлайди! Қурилманинг номи Motorola TEAM (Total Enteprise Access and Mobility). Ушбу техника келгусида замонавий технология оламида янги даврни бошлаб бериши мумкинлиги айтилмоқда.

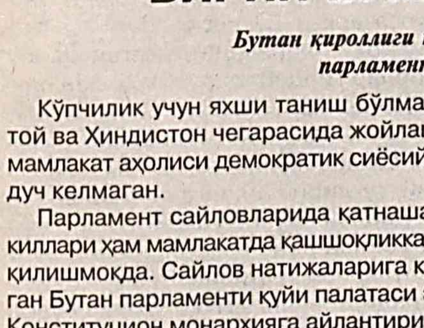

Motorola мутахассислари тизим қандай қилиб алоқасиз ишлаши мумкинлиги ҳақидаги маълумотни сир тутишмоқда. Шуниси аниқки, бундай техника билан кўпроқ коммуникация соҳасида фаолият олиб борувчи йирик корхона ва ташкилотлар қизиқиши мумкин. TEAM смартфон жорий йилнинг июнь ойида савдога чиқарилиши мўлжалланмоқда.

Интернет хабарлари асосида Хуршид САМАДОВ тайёрлади.

Шарҳ

ИРОҚ: ТИНЧЛИК НАҚАДАР ЙИРОҚ

Ироқда АҚШ ва коалицион кучлар иштирокида ҳарбий операциялар бошланганига 5 йил бўлди. Айни шу вақт ичида маҳаллий аҳоли тинчлик-осойишталик нелигини билмади, минглаб ироқликлар ўз уй-жойларини ташлаб кетишга мажбур бўлишди.

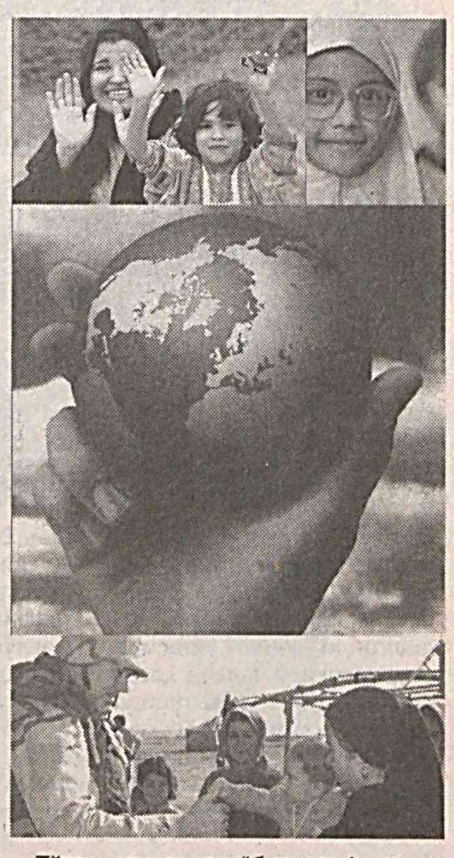

2003 йил 19 мартдан бошланган ҳарбий амалиётларнинг дастлабки йилида 486 нафар америкалик аскар ва зобит ҳалок бўлган бўлса, кейинги йил бу рақам икки баробарга кўпайди. Умуман, шу вақтга қадар Ироқда олиб борилган урушларда 4 минг нафардан зиёд АҚШ ҳарбийлари ҳаётдан кўз юмган. Ироқликлар орасида қурбонлар сони эса бундан бир неча марта кўп.

Яқинда президент Жорж Буш ва миллий хавфсизлик вакиллари иштирокида илк маротаба Ироқдан ҳарбий аскарларни олиб чиқиш масаласи муҳокама қилинди. Шу пайтга қадар Оқ уй маъмурлари Ироқдаги ҳарбий фаолият муддатини узайтириш, ҳарбийлар сонини кўпайтириш лозимлигини қатъий таъкидлаб келишарди. Аммо эндиликда ҳукумат тепасидаги республикачилар бу билан минтақада тинчликни ўрнатиб бўлмаслигини тан олишган кўринади.

АҚШнинг собиқ давлат котиби Генри Киссенжер ўз вақтида Америка Ироқда ҳарбий ғалабага эриша олмаслиги, ҳукумат Ироқда тинчлик ўрнатишни истаса, минтақадаги мамлакатлар, жумладан, Эрон билан мулоқотга киришиши кераклигини айтганида, кўпчилик ватандошлари уни хушламай қўйишганди. Бироқ вақт ўтиб аён бўлдики, "биринчи рақамли мамлакат" халқаро майдондаги ҳарбий талотўплардан асосан ўз манфаатлари йўлида фойдаланишга ҳаракат қилди. Бу эса коалицияга бирлашган кучлар фаолиятига бўлган ишончни сусайтирди. Боз устига, АҚШ ўзининг яқин ва доимий иттифоқчиларидан ҳам юзхотир қилмай, куч ишлатиш сиёсатига зўр берди. Халқаро терроризм таҳдиди рўкач қилиниб, Афғонистондан сўнг Ироққа қарши уруш эълон қилинди.

Шундан сўнг "кўҳна қитъа"да Америкага нисбатан ишончсизлик кайфияти пайдо бўлди, жаҳон жамоатчилиги эса АҚШ билан қурилган дўстлик ва иттифоқчилик кўприги нақадар омонат эканига ишонч ҳосил қила бошлади. Ироқда оммавий қирғин қуроллари топилмагани, Саддам Ҳусайннинг "Ал Қоида" террорчилари билан тил бириктирмагани аён бўлди. Инсон ҳуқуқлари ва демократия тамойилларига риоя этишни бошқа мамлакатлардан талаб қилаётган Американинг бундай хатти-ҳаракатлари "Домланинг айтганини қилу, қилганини қилма" нақлидек бўлиб чиқди, гўё.

Ироқдаги беқарорликларга бир неча омиллар сабаб бўлмоқда. Энг аввало, ҳудудда Америка контингенти бирмунча кучайтирилган бўлса-да, улар мустаҳкам эмасдек туюлмоқда. Тобора кўпайиб бораётган йўқотишлар бутунлай бартараф этилмаётир. Масаланинг энг муҳим жиҳати, урушни якунлашга доир аниқ режа ҳамон мавжуд эмас.

Зукко мутахассислар Ироқдаги ҳарбий амалиётлар учун сарф этилаётган харажатларни ҳисоблаб чиқишган. Унга кўра, бир ойда минтақада барча ҳарбий амалиётлар учун 12,5 миллиард доллар маблағ сарфланмоқда. Конгресснинг ҳар иккала палатаси қўшма иқтисодий қўмиталари томонидан ўтказилган тадқиқотларда аниқланишича, Ироқ учун сарф этилаётган кунлик харажатларнинг ўзиёқ қўшимча равишда қашшоқ оилалардаги 58 минг болани "Head Start" мактаб таълими дастурига киритиш ёки 153 минг нафар талабага коллежга киришлари учун грант ажратишга етаркан. Бу маблағни оналар ўлимини камайтириш ва Африка болаларини турли касалликлардан қутқаришга сарфлаш ҳам мумкин эди. Қолаверса, АҚШ иқтисодий таназзул сояси остида қолаётгани кундалик хабарларда акс этмоқда. Америкаликлар уй-жойларидан, ишларидан, тиббий суғуртадан маҳрум бўлмоқда.

"Иқтисодиётдаги ҳозирги таназзул кўп жиҳатдан Ироқдаги уруш билан боғлиқ, – дея таъкидлайди иқтисодиёт бўйича Нобель мукофоти лауреати Жозеф Стиглиц. – У энг камида нефть нархининг кескин ошиб кетишига сабаб бўлди... Қолаверса, Ироққа сарфланган пул керакли самарани бермади. Бу маблағ мамлакат ичкарисида ишлатилганда кўпроқ фойда кўриларди".

Тўғри, ҳамма ҳам "бугунги Америка иқтисодиётидаги тартибсизликнинг асосий сабаби – Ироқ" деган фикрдан йироқ. Аммо ҳарбий соҳага неча-неча миллиард доллар сарфланаётгани нафақат АҚШ иқтисодиётига, балки хавфсизлигига ҳам дахл қилаётгани бор гап. Қолаверса, бу охирги сарф-харажатлар эмас.

Америкада 20-25 йил кейинги тараққиётни нисбатан тўғри башорат қила оладиган мутахассислар бор. Айнан улар томонидан бундан қарийб 20 йил аввал собиқ иттифоқнинг парчаланиши ҳақидаги башоратлар ўзини ҳаётда оқлади. Ҳозирги АҚШ ташқи сиёсатидаги ўзгаришлар, яъни Ироқдан ҳарбий аскарларни "силжитиш" ҳаракатлари нафақат ушбу мамлакат сиёсатчилари, балки кўплаб хорижий давлатлар экспертлари томонидан ижобий баҳоланмоқда. Зеро, турли таҳликалардан чарчаган, урушлардан тинкаси қуриган ироқликларнинг ҳам тинч-фаровон яшашга ҳақлари бор.

Беҳбуд БОТИРОВ,
"Адолат" мухбири.

Тошкентда Ўзбекистон – Туркия қўшма корхонаси

"SIRKEHI TASHTEKSTIL" ИШ БОШЛАДИ

Корхона Германия, Италия, Япония сингари енгил ва тўқимачилик саноати ривожланган мамлакатлардан келтирилган замонавий технологиялар билан жиҳозланди. Эътиборли жиҳати, қўшма корхона маҳсулотлари келгусида чет мамлакатларга ҳам экспорт қилиниши режалаштирилмоқда.

Наврўз нафаси билан фаолият бошлаган мазкур корхона ойига 200 тонна атрофида ип-калава ишлаб чиқариш қувватига эга. Дастлабки кезларда 100 нафар киши иш билан таъминланди. Тўла қувватга эришилгач, улар сони янада ортади.

Абдувоси ҲАЙДАРОВ олган суратлар.

САМАРАЛИ ЛОЙИҲАЛАР

Мамлакатимизда иқтисодиётнинг кредит ресурсларига бўлган талабини тўлиқ қондириш орқали маҳаллий ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш ва экспортни рағбатлантиришга жиддий эътибор қаратилмоқда.

Таъкидлаш лозимки, Президентимизнинг "Ишлаб чиқаришни модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлашни рағбатлантиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори банкларнинг мазкур йўналишдаги фаолиятини янада жадаллаштиришга туртки бўлди. Шу боис, ўтган йили тижорат банклари томонидан хўжалик субъектларини модернизация қилиш, техник ва технологик қайта жиҳозлашга қаратилган лойиҳаларни молиялаштириш мақсадида қарийб 2 триллион сўм сарфланди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш учун берилган кредитлар эса 36 фоизга кўпайди. Хусусан, АТБ "Ғаллабанк" тизимида бу борада самарали лойиҳалар амалиётга тадбиқ этилди. Масалан, "Тўрткўлдонмаҳсулотлари" МЧЖга бир суткада 6070 тонна буғдойни қайта ишлаш қувватига эга тегирмон ускуналарини ўрнатиш учун 410 миллион сўмлик, "Қувадонмаҳсулотлари" корхонасига янги тегирмон ускуналарини модернизациялаш учун 300,0 миллион сўмлик инвестиция кредитлари ажратилди.

Ғулом АЗИМОВ,
Тошкент Молия институти талабаси.

Қарор ва ижро

МУВОФИҚЛИК СЕРТИФИКАТИ – СИФАТ КАФОЛАТИ

Инсон саломатлиги кўп жиҳатдан у истеъмол қилаётган маҳсулот сифатига боғлиқ. Бу эса ишлаб чиқарувчининг давлат меъёрлари талаби даражасида фаолият кўрсатиши билан белгиланади. Зеро, ҳар қандай турдаги озиқ-овқат маҳсулотининг мувофиқлик сертификати асосида истеъмолга чиқарилиши унинг сифатига кафолатдир.

Қашқадарё синов ва сертификатлаштириш маркази "Маҳсулотларни ва хизматларни сертификатлаштириш тўғрисида"ги, "Озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати ва хавфсизлиги тўғрисида"ги қонунлар ижроси юзасидан муайян ишларни амалга ошириб келаётир. Айниқса, Вазирлар Маҳкамасининг "Маҳсулотларни сертификатлаштириш тартиботини соддалаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори эълон қилингач, ишлаб чиқарувчилар, яъни кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик вакилларига қатор қулайликлар яратилганлиги боис марказга мурожаат қилувчилар анча ошди.

Биргина ўтган йили сертификатлаштириш органига 772 та ариза тушди ва 1481 та мувофиқлик сертификати берилди. Жумладан, 296 та озиқ-овқат, 887 та қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига мувофиқлик сертификати берилгани ҳам вилоятда ишлаб чиқариш ҳажми ортиб, хусусий секторда фаолият юритувчилар кўпайиб бораётганидан далолатдир. Бундан ташқари "Косон ёғ-экстракция", "Яккабоғ", "Шаҳрисабз консерва" каби корхона маҳсулотлари ҳам сифати билан истеъмолчилар ишончини қозонмоқда.

Гуруч курмаксиз бўлмаганидек, соҳага оид айрим қонунбузилишлар маҳсулот сифатига жиддий таъсир кўрсатмоқда. Натижада сертификатланган маҳсулотнинг кейинги ҳолати юзасидан инспекцион назорат даврида ишлаб чиқариш технологиясига риоя қилмаслик, маҳсулотлар сифати меъёрий ҳужжат талабларига жавоб бермаслик, лабораториялар иш фаолияти қониқарсизлиги туфайли 19 та корхонага берилган мувофиқлик сертификатларининг амал қилиш муддати вақтинчалик тўхтатилган. Қолаверса, назорат органлари мурожаатига асосан ўтказилган синовларда қиймати 13635,8 минг сўмлик маҳсулот сифатсиз эканлиги аниқлангани ҳам истеъмолчиларни ҳушёрликка чорлайди.

– Марказимизнинг аккредитланган физик-кимёвий синов мажмуаси томонидан қишлоқ хўжалиги, озиқ-овқат ва бошқа турдаги маҳсулотларнинг синовларини ўз вақтида ва сифатли ўтказиш юзасидан муайян ишлар амалга оширилмоқда, – дейди марказ директори Акмал Ашуров. – Бундан ташқари юридик ва жисмоний шахсларга қулайлик яратиш мақсадида сертификатлаштириш идораси доирасини полимер ва болалар ўйинчоқларига кенгайтириш бўйича зарур ҳужжатлар тайёрланиб, аккредитациядан ўтказилди. Ўлчов воситалари устидан метрологик назорат бўлимининг аккредитация доираси 11 турга кенгайтирилгани ҳам мижозлар учун қўшимча хизматлар таклиф этилаётганидан далолатдир.

Айни пайтда синов ва сертификатлаштириш маркази томонидан халқаро стандартлар ISO 9001:2000 сифат тизимини 3 та корхонада жорий этиш юзасидан мутахассислар амалий иш олиб бормоқдалар. Бу ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларимизнинг юқори сифат ҳамда рақобатбардошлигига хизмат қилиши шубҳасиз.

Матёқуб НАРЗИЕВ,
"Адолат" мухбири.

«МАРКАЗГАЗТАЪМИНОТ» УНИТАР КОРХОНАСИ

ОГОҲЛАНТИРАДИ

ГАЗ УСКУНАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШДА ХАВФСИЗЛИК ҚОИДАЛАРИГА РИОЯ ҚИЛИНГ!

ТАБИИЙ ГАЗ ТАРМОҚДАН ЎЧИРИЛГАНДА:

барча газ ускуналаридаги жўмракларни беркитинг.

ХОНАДА ГАЗ ҲИДИНИ СЕЗСАНГИЗ:

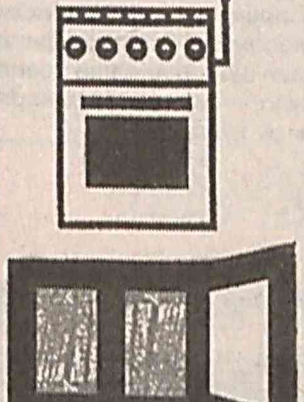

1. Газ плитасидаги ва газ қозонидаги жўмракларни беркитинг.
2. Дераза ёки эшикни очиб, хонани шамоллатинг.
3. Тезда авария диспетчер хизматига қўнғироқ қилинг.

04 ГАЗ ЧИҚИШИНИ БАРТАРАФ ҚИЛГУНГА ҚАДАР ҚУЙИДАГИЛАР МАН ЭТИЛАДИ:

1. Электр асбобларидан фойдаланиш.
2. Электр лампочкаларини ёқиш ва ўчириш.
3. Гугурт ёқиш ёки чекиш.
4. Газ плитасидан фойдаланиш.

Газ асбоб-ускуналаридан бехатар фойдаланиш ва уларни нормал иш ҳолатида сақлаш хонадон эгалари зиммасидадир.

Табиий газ ҳақини ўз вақтида тўлашни унутманг.

Футбол

ИШОНЧЛИ ҒАЛАБА

Футбол бўйича 2010 йили Жанубий Африка Республикасида бўладиган жаҳон чемпионати саралаш учрашувларининг Осиё минтақаси босқичи қизғин паллага кирди. Мусобақанинг "Д" гуруҳида қатнашаётган Ўзбекистон миллий терма жамоаси иккинчи турда қитъанинг номдор жамоаларидан бири Саудия Арабистони вакилларига қарши тўп суришди.

Ушбу ўйинга қадар бу жамоалар турли халқаро мусобақалар доирасида ўзаро олти маротаба рўбарў келишганди. Унинг учтасида саудияликлар ғалаба қозонишган бўлса, иккитасида ҳамюртларимиз зафар қучган ва бир учрашувда дуранг натижа қайд этилган эди. Сўнгги бор ўтган йили Осиё чемпионати чорак финалида ҳакамлар хатоси туфайли футболчиларимиз бақувват (1:2) аламини тортганликларини мухлислар жуда яхши эслашади.

Тобора шаклланиб бораётган Ўзбекистон миллий терма жамоасида бу гал, аввало, ана шу мағлубият ўчини олиш имкони туғилди. Бош мураббий Рауф Инилеевнинг ўйин олдидан тўғри тактика танлаганлиги, футболчиларимизнинг майдонда уюшқоқлик билан тўп сурганликлари миллионлаб мухлисларга чинакам байрам кайфиятини ҳадя этди. Вакилларимизнинг тўлиқ устунлигида ўтган баҳсда йирик ҳисобда ғалаба қозонилди – 3:0. Тўпларни футболчиларимиздан Тимур Копадзе, Максим Шацких, Сервер Жепаровлар киритишди.

– Кутилганидек, учрашув ниҳоятда кескин ва ҳужумкор руҳда ўтди, – деди бош мураббий Рауф Инилеев ўйиндан сўнг ўтган матбуот анжуманида. – Футболчиларимиз кўрсатмаларни бекаму-кўст адо этишга ҳаракат қилганлигидан хурсандман. Асосий эътибор рақиб дарвозасига тезкор тўп уришга қаратилганди.

Иккинчи турдан кейинги вазият

	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
1. Ўзбекистон	2	2	0	0	4-0	6
2. Сингапур	2	1	0	1	2-2	3
3. Саудия Арабистони	2	1	0	1	2-3	3
4. Ливан	2	0	0	2	0-3	0

Бу вазифанинг кечроқ бўлса-да, амалга оширилиши футболчиларимиз руҳини кўтариб юборди. Натижада қисқа вақт оралиғида иккинчи ва учинчи тўплар ҳам дарвоза тўрига жой олди.

– Аввало, Ўзбекистон терма жамоасини ғалаба билан табриклайман, – деди Саудия Арабистони терма жамоаси бош мураббийи Элио Дос Анжос. – Бу – футбол. Ғалаба ва мағлубият доимо ёнма-ён юради. Бугун футболчиларингиз ғалабага муносиб тўп суришди.

Гуруҳдаги иккинчи ўйинда Сингапур футболчилари Ливан терма жамоаси устидан 2:0 ҳисобида зафар қучди.

Осиё минтақаси саралаш босқичининг қолган гуруҳларида қуйидаги натижалар қайд қилинди.

"А" гуруҳи: Хитой-Австралия – 0:0, Қатар-Ироқ – 2:0.

"В" гуруҳи: Баҳрайн-Япония – 1:0, Таиланд-Уммон – 0:1.

"С" гуруҳи: Туркманистон-Иордания – 0:2, КХДР – Жанубий Корея – 0:0.

"Е" гуруҳи: Қувайт-Эрон – 2:2, Сурия-БАА – 1:1.

Навбатдаги учинчи тур ўйинлари 2 июнь куни ўтказилади. Шу куни Ўзбекистон миллий терма жамоаси сафарда Сингапур футболчилари меҳмони бўлади.

Самандар БОБОРАЖАБОВ.

ЭЛ САЛОМАТЛИГИ – ОЛИЙ МАҚСАД

Мамлакатимизда тиббий хизмат сифатини оширишга ҳисса қўшаётган шифохоналар талайгина. Ана шундай намунали тиббиёт муассасаларидан бири ҳисобланган Бекобод шаҳар марказий шифохона шифокорлари бугунги кунда 86 мингдан ортиқ кишига хизмат қилмоқда.

Мазкур даволаш маскани қошида 7 та шифохона, 7 та амбулатория-поликлиника, стоматология поликлиникаси, репродуктив саломатлик ва ташхис марказлари, лабораториялар, дорихона ва шошилинч тез тиббий ёрдам бўлими фаолият кўрсатмоқда.

Ўтган йили шифохонанинг уч қаватли акушерлик мажмуасида жорий таъмирлаш ва реконструкция ишлари амалга оширилди. Яқин орада эса шаҳардаги 2- ва 3-шаҳар оилавий поликлиникаларини, болалар шифохонаси ва ташхис марказини таъмирлаш, замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш режалаштирилган.

Суратларда: шифохона фаолиятидан лавҳалар.

Носир ҲАЙДАРОВ олган суратлар.

ЛИБОСИНГИЗ ЯРАШИҚЛИМИ?

ёхуд кийиниш маданияти ҳақида мулоҳазалар

(Давоми. Бошланиши 1-бетда)

Ўтган йили Сурхондарёнинг Узун, Шеробод, Қумқўрғон, Шўрчи, Термиз туманлари мактабларида бўлиб, қарор ижроси билан қизиқдик. Афсуски, кўриб-кузатганларимиздан қониқиш ҳосил қилмадик. Масалан, Узун туманидаги 3-мактабнинг 7-синф ўқувчилари билан учрашганимизда болаларнинг "Қиш сонатаси" фильми қаҳрамонларига тақлид қилиб кийиниб олишганини кўриб, бироз ажабландик. Улар билан кийиниш одоби ва маданияти ҳақида мулоқотга киришганимизда, бизнинг гапларимиз зерикарли туюлди чоғи, ўзаро пичирлашиб гаплаша бошлашди. Бундан мактаб директори ва ўқитувчилар мулзам бўлишди.

– Биз бу борада кўп ташвиқот қилдик, – деди мактаб директори Инобат Қурбонова. – "Хўп-хўп"дан нарига ўтишмайди. Ота-оналар мажлисларида ҳам шу масалани кўтардик. Ҳатто болаларимизнинг кийиниши билан нима ишларинг бор, замон зайли кўтарибдими, кийинади-да, деган ота-оналар ҳам бўлди. Бир нарсани тушунмайман: телеканаллар орқали хорижнинг енгил-елпи фильмларини, ярим яланғоч кийиниб, ўзларини ҳар кўйга солаётган қўшиқчи-ю беҳаё раққосаларни кўрсатишнинг кимга кераги бор?! Ахир, буни кўрган бола онгида салбий ўзгаришлар кечиши барчага кундек маълум-ку...

Англиялик жамиятшунос олим Е.Стенгелнинг фикрича, одамлар кейинги пайтда борган сари бир-бирлари билан кам мулоқот қилишаётган экан. Улар ҳис-туйғу ҳамда ўй-фикрларини жонли мулоқотларда баён этишдан кўра, енгил-елпи эшиттириш ва кўрсатувларни, кўнгилочар газеталарни хуш кўришмоқда. Дарҳақиқат, болалар билан ота-оналар ўртасида ўзаро мулоқотларнинг камайиб, болалар ва ўсмирлар, ҳатто катта ёшдаги кишиларнинг, бадиий адабиёт ҳақида фикрлашмай, аксинча, телевидениеда намойиш этилаётган кўрсатувлар билан чегараланиб қолишаётгани ачинарли ҳол. Тадқиқотчи-олим И.Шатский "телевизор олдида болалар ўзларини кучсиз ва ожиз" ҳис этишини таъкидларкан, унинг инсон ҳаётининг, маънавий дунёқарашининг ажралмас қисмига айланиб бораётганини "даҳшатли жарлик", деб таърифлайди. Зеро, зўравонлик, жангариликни, қайсидир маънода, тарғиб қилаётган фильмларни кўрган, ҳис-туйғулари энди шаклланиб келаётган болада олам, мавжудлик ҳақида тасаввурлар сусаяди, бу нутқ маданиятининг ривожига салбий таъсир кўрсатади.

Буюк адибимиз Абдулла Қодирийнинг "Ўтган кунлар" романидаги Отабек ва Кумушбибининг, "Меҳробдан чаён" асаридаги Анвар ва Раънонинг соф муҳаббати, аччиқ қисматидан кўзига ёш олиб, китоб ўқийдиган китобхонлар ҳозир камайиб бормаяптими? Китобхонлик ўрнини хориж кинофильмларидаги "енгил муҳаббат оғуши" ёки "Алия" фильмидаги Сенан ва Алиянинг машмашалари, "Аччиқ ёлғон" сериалидаги оила атрофидаги қора шарпалар эгаллаб олмаяптими?

Ҳар бир миллатнинг ўз қадриятлари, миллий ғояси, урф-одатлари, кийиниш одоби бор. Сир эмаски, кейинги пайтларда ғарб кинофильмларининг таъсириданми, аёл ва қизларимиз кийинишларида ғарбона андоза одат тусига кирди. Ваҳоланки, шифокорларнинг фикрига кўра, қиз болаларнинг тор юбка, тор шим, тор нимча кийиб юришлари мускулларининг эркин ўсишига, сон чаноқларининг кенгайишига салбий таъсир кўрсатаркан. Бунинг оқибати эса янада ачинарли. Фарзанд кутаётган ёш аёл не азоблар гирдобида, ўлим билан олишиб кўзи ёрийди. Туғолмаслик оқибатида чақалоқ вакуум ёки операция йўли билан сақлаб қолинади. Зўрма-зўраки сунъий туғдириб олинган чақалоқ бир умрга дардчил бўлиб ўсади.

Шу ўринда деновлик бир опанинг таассуротларини келтириб ўтсам.

– Ҳиндистоннинг Агра шаҳрида бўлган бир воқеа ҳечам эсимдан чиқмайди, – деган эди у. – Эгнимда атлас либос, бошимда дўппи, сочларимни билакдек иккита қилиб ўриб, орқага ташлаб олганман. "Тожмаҳал"ни зиёрат қилгани бораётганимда йўлакда кўплаб суратчи-ю, камерали мухбирлар атрофимни ўраб, мени суратга ола бошлашди. Мен эса уларнинг саволларига: "Мен ўзбекман! Биз қандай халқмиз, таниб қўйинглар! Ҳамманинг бизга ҳаваси келсин!", деб баралла хитоб қилдим. Эртасига газета-журнал сотилаётган дўконнинг олдидан ўтиб қолдим. Не кўз билан кўрайки, газета-журналларнинг биринчи бетида – менинг суратим...

Дарҳақиқат, ўзбек аёллари ва қизларининг кийиниш одоби азал-азалдан дунё аҳлини сеҳрлаб келган. Моҳларойим, Зебунисо, Нодирабегим, Увайсий каби миллатимиз сиймоларининг кийиниш маданияти, одоб-ахлоқи дунё сайёҳларини лол қолдирган. Зотан, улар оила саришталиги, фарзанд тарбияси, миллат обрўсига кўксини қалқон қилишган.

Ҳа, кийинишнинг ўзбекона маданиятини, аввало, фарзандларимиз — жажжи болакайлар, қизалоқлар онгига сингдирмоқ керак. Бу ота-онанинг, тарбиячининг, ҳар биримизнинг бурчимиздир.

Турсун МАҲМАДАЛИЕВ.

ТЕАТР ФЕСТИВАЛИ

27 март — Халқаро театр куни муносабати билан Тошкентдаги Ўзбек Миллий академик драма театрида ёш режиссёрларнинг «ДЕБЮТ-2008» II-Республика кўрик фестивали ўтказилмоқда.

Республика Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, «Ўзбектеатр» ижодий ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда Театр ижодкорлари уюшмаси ҳамкорлигида ташкил этилган фестивалда асосан ёш режиссёрларнинг саҳна асарлари мухлису мутахассислар эътиборига ҳавола қилинмоқда.

Фестивалнинг очилиш маросимида вилоят театрларида ижод қилаётган ёш режиссёрлар, актёрлар, санъатшунослар ва театршунослар билан бирга бу санъатга эндигина кириб келган Тошкент давлат санъат институти талаба-ёшлари ҳам иштирок этишди.

31 мартга қадар давом этадиган фестивалда Тошкент, Сирдарё, Жиззах, Қорақалпоғистон Республикаси, Наманган, Қўқон, Қашқадарё театрлари ҳамда Тошкент давлат санъат институти талабалари томонидан саҳналаштирилган спектакллар иштирокчилар эътиборига намойиш қилинади.

«Туркистон-пресс»

ҚАТРАЛАР

ЙЎЛДАГИ ЭЪТИРОФ

Хорижлик ҳамкоримиз билан иш юзасидан учрашувга кетаётгандик. Корхонамиз истиқболи ҳар томонлама ушбу келишув натижасига боғлиқ эди. Қўлимдаги шартномани қайта-қайта кўздан кечираман. Ҳамкоримиз ҳам ҳаяжонда, дамба-дам соатига қарар, "Кечикмаяпмизми?", деб сўраб қўярди.

Катта йўлдан бурилганимизда тобут кўтарган кишилар кўринди. Машиналар кўча четида тўхтаб, уларга йўл беришди. Биз ҳам тўхтадик. "Нима бўлди, кечикаяпмиз-ку?", деди хорижлик ҳамкоримиз асабийлашиб.

Ҳайдовчи билан машинадан тушиб, тобутни бир неча қадам кўтариш учун югурдик. Тобуткашлар бизга йўл беришди.

Машинага қайтар эканман, ҳамкоримизнинг жиғи-бийрони чиқаётган бўлса керак, деб ўйладим. Лекин у хотиржам, ҳатто қизиқсиниб ўтирганини қарашидан сездим.

– Марҳумга бунчалик ҳурмат-иззатни ҳеч қаерда кўрмаганман, – деди у таъсирчан овозда.

– Бу мусулмончилик, – дедим мен.

– Удумларингиз улуғ экан. Марҳумга бундай ҳурмат, эъзоз учун шу ерда ўлишга ҳам рози эдим, – деди у кутилмаганда.

Ҳайдовчи иккаламиз ҳайрон бўлиб бир-биримизга қарадик.

Яна анча йўл юрдик. Бироқ энди хорижлик ҳамкоримиз ўйчан, қиёфасидан шошилаётгани сезилмас, соатига ҳам қарамай қўйганди.

"ИЛТИФОТ"

Автобусдамиз. Одам сийрак. Ўриндиқлар ҳам бўш.

Бекатдан бир қария чиқди. Олдинги ўриндиқларда ўтирган йигитларнинг бири уни кўриб, ўрнидан чаққон турди. Салом бериб, отахонни ўз ўриндиғига таклиф этди.

– Сиз ўтираверинг, ўғлим, раҳмат, – қария бўш ўриндиқлар томон юрмоқчи бўлди.

Йигит қариянинг қўлидан ушлаб илтифот билан ўз ўриндиғига ўтқизди. Ўзини таништириб, узоқ ҳол-аҳвол сўради.

Қария қайта-қайта "Баракалла, баракалла, отангизга раҳмат", дерди. Йигитни танимаётгани юзидан билиниб турарди.

Қария навбатдаги бекатда тушишга шайланди. Йигит уни қўлтиғидан олиб автобусдан туширди.

Йигитнинг хулқ-атвори, одобига ҳавасим келди.

– Чолни танийсизми? – деди у автобусга чиқиб шерикларига.

– Йўқ, – дейишди улар.

– Э, гаишник Рустам аканинг отасида. Ишимиз тушиб қолиши мумкин, ўзимни таништириб қўйдим...

Ёнимда ўтирган жувон йигитга қараб лабини бурди.

Жамбул ҚУРБОНБЕКОВ.

Ўқинг, бу – қизиқ

ДОЛЛАР, ТАЛЛЕР ВА ПЕСО

Пул инсон турмушининг муҳим воситасига айланган. Моддий ва маънавий эҳтиёжларни қондиришда унинг муҳим аҳамият касб этиши барчага маълум. Шу сабабли ҳар бир давлат ўз иқтисодий асосини мустаҳкамлаш учун валютасига эга бўлишга ҳаракат қилади.

Тарихдан маълумки, мамлакатлар ўз имкониятларидан келиб чиқиб, турли шакл ва қийматларда пуллар зарб этишган. Уларнинг аксарияти замонлар ўтиши билан унутиб юборилган, баъзилари эса, аксинча, мустаҳкамланиб борган. Доллар ҳам барқарорлашиб борган валюталар сирасига киради. Бугунги кунда жаҳоннинг 30 га яқин давлатида шу ном остидаги пул муомалада. Эътиборлиси шундаки, бундай давлатларнинг аксарияти Британия империясидан озод бўлган мамлакатлардир.

"Доллар" сўзи дастлаб ўрта асрларда Германияда пайдо бўлган танга номи – "таллер"дан келиб чиққан. Кейинчалик марканинг пайдо бўлиши долларнинг муомаладан чиқиб кетишига сабаб бўлди. Мутахассисларнинг фикрича, ўша пайтда Англия ва Испания мустамлакаларида песо номи билан машҳур бўлган испан тангаларини ҳам адашиб «даллар» деб аташган экан.

Бугунги кунда АҚШ доллари халқаро савдода евро билан биргаликда фаол ишлатиб келинмоқда. У нафақат ташқи савдода, балки аксарият мамлакатларнинг ички бозорида ҳам муомала воситасига айланиб улгурган. АҚШ ўзининг илк пулига жуда эски номни танлаган бўлса-да, доллар ҳеч қайси пул бирлиги эгалламаган чўққиларни забт этди. Иккинчи жаҳон урушидан сўнг АҚШ иқтисодининг мустаҳкамланиши натижасида долларнинг дунёдаги мавқеи ҳам аста-секин ошиб борди. Маршал шартномасига кўра, вайрона ҳолга келган Европага АҚШ инвестицияси билан доллар ҳам оқиб кириб кела бошлади. Уруш натижасида катта иқтисодий таназзулни бошидан кечирган давлатларда долларнинг кенг муомалага кириши қийин кечмади. Ўша пайтда долларни Европанинг марказий банкларида ўлкадаги исталган давлат пул бирлигига ёки келишилган миқдордаги олтинга алмаштириш мумкин эди. Бу ҳолат долларга бўлган ишончни янада ошириб юборди.

1852 йилда Канада Британия мустамлакасидан доминьонага айлангач, доллар бу давлатнинг расмий пул бирлиги бўлиб қолди. Муомалага киритилган охирги доллардан бири – бу Сингапур долларидир. 1967 йили муомалага киритилган ушбу банкнотлар қушлар ва гуллар суратлари билан безатилган.

Долларнинг машҳур белгиси қандай пайдо бўлгани ҳақида ҳам турли фикрлар мавжуд. Айрим қарашларга кўра инглизча узун ибора – "piese of Eight", яъни 1/8 (нимчорак) қоғозга ёзилганда ўзгариб бориб, доллар белгисига айланган, дейилади. Баъзилар эса бу белгини Испаниянинг Америка қитъасидаги мустамлакалари билан боғлашади. "S" белгиси "Spain" сўзининг бош ҳарфи бўлиб, мустамлака ҳудудидан Испанияга юборилган олтинларга битта чизиқ чизилган. Испаниядан мустамлака ҳудудларга олиб келинганларига эса иккита чизиқ, яъни доллар белгиси қўйилган, дейишади мутахассислар.

Ўктам ХУДОЙҚУЛОВ тайёрлади.

Тошкент шаҳар Шайҳонтоҳур туманидаги 262-мактаб томонидан Шоаҳмедов Сарвар Қудратуллаевич номига берилган 9-синфни битирганлиги ҳақидаги V-0978631 рақамли шаҳодатнома йўқолгани сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ADOLAT
ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА
МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СДП СИЁСИЙ КЕНГАШИ
www.adolat.uz • E-mail: adolat_gazeta@mail.ru

Бош муҳаррир
Холтўра ШАФОАТОВ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0018 рақами билан рўйхатга олинган

Телефонлар: қабулхона – 236-53-14; 233-40-86; котибият – 233-41-89; «Партия ҳаёти ва сиёсат» бўлими – 236-55-64

Манзил: 100000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳрир ҳайъати
Дилором ТОШМУҲАМЕДОВА, Иқбол МИРЗО, Турсунали ҚЎЗИЕВ, Турғунпўлат ДАМИНОВ, Равшан ҲАЙДАРОВ, Мамазоир ХЎЖАМБЕРДИЕВ, Исмоил САЙФНАЗАРОВ, Собир ТУРСУНОВ, Шермат ШАМСИЕВ, Светлана ОРТИҚОВА, Мукаррамхон АЗИМОВА, Жуманиёз АЛИБЕКОВ, Камол АЛЛАЁРОВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Талъат МУРОДОВ

Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди
• «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.
t – Тижорат мақолалар белгиси.

Нашр индекси – 100

Навбатчи муҳаррир – Беҳбуд БОТИРОВ
Навбатчи – Ўктам ХУДОЙҚУЛОВ
Саҳифаловчи – Латифжон ТУРСУНОВ

«Шарқ» НМАК босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Буюртма Г – 200. Ҳажми – 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2. Адади – 2934. Босишга топшириш вақти – 21.00. Босишга топширилди – 01.50   1 2 3 4 6